

AMO.CZ

LISTOPAD 2017

BACKGROUND REPORT | XXIII | OSN | ECOSOC | II

Dobré vládnutí a rozvoj

PRAŽSKÝ STUDENTSKÝ SUMMIT | WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

1 Úvod

Téměř všechny mezinárodní organizace zabývající se rozvojem se shodnou v tom, že jedním ze základních předpokladů dlouhodobě udržitelného rozvoje je *dobré vládnutí* (anglicky *good governance*).¹ Pojetí toho, co to znamená *dobře vládnout*, se však organizace od organizace výrazně liší, jedna vidí jako základ *dobrého vládnutí* demokracii a respekt k lidským právům, druhá pak kvalitní regulaci bankovního sektoru.² Nejenže nepanuje shoda na tom, co to je *dobré vládnutí*, nedávná historie nadto nabízí celou řadu příkladů států, které zaznamenaly významný ekonomický rozvoj, přestože jejich fungování mělo k většině pojetí *dobrého vládnutí* opravdu daleko.³ Právě s těmito příklady na zřeteli se řada akademiků domnívá, že *dobré vládnutí* není předpokladem pro rozvoj, ale až jeho výsledkem.⁴

Přes všechny tyto problémy a neshody stále hraje pojem *dobrého vládnutí* v debatách o rozvoji alespoň na půdě Organizace spojených národů velmi důležitou úlohu – o tom svědčí například to, že cíle spojené s *dobrým vládnutím* jsou součástí rozvojové Agendy 2030, zejména jako součást 16. cíle udržitelného rozvoje (dále *SDG 16*)⁵, ačkoliv explicitně nebyly zařazeny do žádného z Rozvojových cílů tisíciletí, které tvořily základ rozvojové agendy OSN mezi lety 2000 a 2015.⁶ Závazky států OSN v rámci *SDG 16* nazvaného *Mír, spravedlnost a silné instituce* reflektují značnou šíři konceptu *dobrého vládnutí*, který v pojetí OSN souvisí hned s několika důležitými oblastmi, jimiž se OSN zabývá, konkrétně pak s lidskými právy, vládou práva, bojem proti korupci nebo efektivitou a transparentností veřejných institucí.⁷

Cílem tohoto BGR je uvést čtenáře do problematiky *dobrého vládnutí* zejména s ohledem na to, jak je vnímáno Organizací spojených národů a v kontextu Agendy 2030, seznámit jej s několika různými součástmi konceptu *dobrého vládnutí* a nastínit jejich ekonomický a sociální význam. První kapitola bude věnována obecným otázkám, co je to vládnutí a co je to *dobré vládnutí*. Nejprve uvedeme několik možných pojetí a následně se zaměříme na pojetí *dobrého vládnutí* v rámci dokumentů a aktivit OSN s ohledem především na Cíle udržitelného rozvoje. V dalších dvou kapitolách se zaměříme na určité aspekty *dobrého vládnutí*, na vládu práva, boj proti korupci, efektivní, transparentní a odpovědné veřejné instituce, svobodný přístup k informacím a reprezentativní zastoupení občanů v rozhodovacích funkcích.

2 Dobré vládnutí pohledem OSN

2.1 Vládnutí a dobré vládnutí

Vzhledem k tomu, že vládnutí je velmi obecný koncept, existuje mnoho definic vládnutí jakožto pojmu – jednotlivé pohledy na vládnutí se však neliší tak zásadně jako u *dobrého vládnutí*. Obecně lze říci, že vládnutí je *uplatňování politické a úřední moci při řízení státu*⁸. Definice užívané mezinárodními organizacemi jsou o poznání detailnější a širší. Ve zprávě Světové banky *World Development Report 2017: Governance and Law* je vládnutí definováno jako: „proces, skrze nějž státní a nestátní aktéři interagují při vytváření a implementaci politik uvnitř daného rámce formálních a neformálních pravidel, která určují jejich moc a jsou jí také určena.“⁹ Naproti tomu Rozvojový program Organizace spojených národů (*United Nations Development Programme*, dále také *UNDP*) chápe vládnutí jako: „uplatňování ekonomické, politické a úřední moci při řízení státních záležitostí na všech úrovních. [Vládnutí] zahrnuje

¹ V angličtině má na rozdíl od češtiny pojem *governance* jako vládnutí mnohem širší konotace, o *governance* lze mluvit, ať jde o řízení téměř čehokoliv, například firmy (často se používá termín *corporate governance*) nebo také o řízení mezinárodního společenství mezinárodními organizacemi (mluví se o *global governance*, viz dílčí cíl 16.8 v rámci *SDG 16*).

*mechanismy, procesy a instituce, skrze něž občané a skupiny formulují své postoje, užívají svých práv, plní své povinnosti a řeší své neshody.*¹⁰

Pojem vládnutí se začal v odborných debatách objevovat v 80. letech minulého století v souvislosti s ekonomickými reformami Margaret Thatcherové a Ronalda Reagana, spolu s ním šla také představa, čím se vyznačuje *dobré vládnutí*.¹¹ *Dobré vládnutí* znamenalo stabilní stát, který jedná v souladu s právem a předvídatelně, který přistupuje ke všem občanům a firmám stejně, chrání soukromé vlastnictví a jehož institucím brání systém brzd a rovnováh ve zneužívání jejich moci. Takové prostředí bylo považováno za základní pro hospodářský růst.¹²

Rozvojové a mezinárodní instituce se na problematiku vládnutí začaly zaměřovat na konci 80. let minulého století v souvislosti s nedostatečným hospodářským oživením po dluhových krizích rozvíjejících se zemí. Za jednu z jeho příčin považovaly špatné fungování států¹³ a s kolapsem bloku zemí okolo Sovětského svazu viděly zavedení *dobrého vládnutí* jako zásadní pro úspěšný přechod od plánovaného k tržnímu hospodářství¹⁴.

2.1.1. DOBRÉ VLÁDNUTÍ POHLEDEM SVĚTOVÉ BANKY

Jednou z institucí, pro jejichž činnost začalo mít vládnutí zásadní roli, byla Světová banka (*World Bank*, dále také WB). Zpočátku souvisel důraz a pohled Světové banky na *dobré vládnutí* přímo s její činností, která spočívá v různých způsobech financování rozvojových projektů v rozvíjejících se a nejméně rozvinutých zemích a také v dlouhodobé pomoci státům potýkajícím se s hospodářskými potížemi.¹⁵ Světová banka dávala důraz především na silnou, efektivní a dobře kontrolovanou státní správu, která se nepotýká s korupcí. Toto podmiňovalo opravdu efektivní využití projektových prostředků poskytnutých Světovou bankou spolu s rovným přístupem státu ke všem občanům a firmám, zavedením kvalitního právního rámce pro soukromé podnikání, ochranou soukromého vlastnictví a omezením státních zásahů do ekonomiky – zavedení a dodržování těchto principů mělo státům pomoci nastartovat ekonomický rozvoj a dostat se z hospodářských problémů.¹⁶

Důraz Světové banky na vládnutí postupem času zesiloval a její pojetí *dobrého vládnutí* se rozšiřovalo.¹⁷ Od roku 1996 začaly být pod patronací Světové banky vydávány Celosvětové indikátory vládnutí (*Worldwide Governance Indicators*, dále WDI)¹⁸, které mapují stav vládnutí v téměř všech zemích světa podle šesti skupin kritérií: hlas a zodpovědnost (*Voice and Accountability*, věnuje se možnostem občanů účastnit se na výběru své vlády a dodržování svobody projevu, shromažďování a médií)¹⁹, politická stabilita a absence násilí (*Political Stability and Absence of Violence*)²⁰, efektivita veřejné správy (*Government Effectiveness*)²¹, kvalita regulací (*Regulatory Quality*)²², vláda práva (*Rule of Law*)²³ a kontrola korupce (*Control of Corruption*)²⁴. Světová banka považuje zlepšování vládnutí za zásadní pro dosažení svých dvou cílů pro rok 2030, tedy vymýcení extrémní chudoby a zajištění sdílené prosperity pro všechny, které si stanovila v roce 2013. Otázkám vládnutí a jeho role v rozvoji se věnovala také zpráva Světové banky *World Development Report 2017: Governance and the Law*²⁵. V této zprávě se zdůrazňuje, že (zlepšování) vládnutí je důležité nejen samo o sobě, ale také pro zajištění bezpečnosti, růstu, rovnosti a rozvoje. Konkrétně se v ní poukazuje na SDG 16 Mír, spravedlnost a silné instituce s tím, že jeho splnění bude nutné a nápomocné v dosažení ostatních Cílů udržitelného rozvoje.²⁶

2.1.2. DOBRÉ VLÁDNUTÍ POHLEDEM OECD

Značnou pozornost věnuje otázkám vládnutí rovněž Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (*Organization for Economic Co-operation and Development*, dále také OECD), sdružující 35 nejvyspělejších zemí světa¹, dokonce ve dvou oblastech. Jednak s ohledem na agendu rozvojové pomoci, kdy už v dokumentu *Participatory Development and Good Governance* z roku 1993 formuluje OECD názor, že: „[...] je

¹Více informací zde: <http://www.oecd.org>.

zásadní spojitost mezi otevřenými, demokratickými a zodpovědnými systémy vládnutí respektujícími lidská práva a schopností dosahovat setrvalého hospodářského a sociálního rozvoje,“ a uvádí základní aspekty *dobrého vládnutí*, vládu práva, management veřejného sektoru, boj s korupcí a snižování nadměrných vojenských nákladů, spolu s konkrétními kroky, které mohou příjemci rozvojové pomoci učinit, aby v těchto aspektech dosáhli zlepšení.²⁷ Závazek k prosazování *dobrého vládnutí* (a také demokracie a lidských práv) při svých rozvojových aktivitách učinili členové OECD mnohokrátě nato, naposledy například v dokumentu Pusanské partnerství pro efektivní rozvojovou spolupráci²⁸, jenž byl závěrečným dokumentem 4. Fóra vysokých představitelů o efektivitě pomoci konaného v Pusanu v roce 2011, nebo v závěrečném dokumentu druhého jednání Globálního partnerství pro efektivní rozvojovou spolupráci pořádaného v roce 2016 v Nairobi²⁹. Konkrétní činnost OECD se pak zaměřuje zejména na budování zodpovědných a efektivních institucí v rámci rozvojové pomoci.³⁰

Kvalitou vládnutí (tady se označuje jako *public governance*) a zejména veřejných institucí se však OECD zabývá i přímo u svých členů, mimo obvyklých témat, mezi nimi například bojem proti korupci ve veřejném sektoru a kvalitou regulací, také například inovacemi a digitalizací ve veřejném sektoru nebo přípravami vlád na různé krizové situace.³¹

2.1.3. KRITIKA DOBRÉHO VLÁDNUTÍ JAKO SOUČÁSTI ROZVOJOVÉ POLITIKY

Proti konsenzu významné části mezinárodních organizací o důležitosti dobrého vládnutí pro rozvoj se ozývá řada hlasů. Výchozích pozic kritiků je přitom několik. Někteří upozorňují na to, že z historie plyne, že *dobré vládnutí* není předpokladem ekonomického rozvoje, ale až jeho následkem³² – s tím souvisí argument, že zavádění dobrého vládnutí nemůže v krátkodobém horizontu uspět tam, kde musí soupeřit s tradičními sociálními normami s ním nekompatibilními, a může tyto normy výrazně poškodit.³³ Mnozí upozorňují na vyprázdňenost *dobrého vládnutí* jako pojmu, který pro každou organizaci znamená něco jiného – zásadní je v tomto ohledu otázka, zda mají být demokracie spolu s dodržováním lidských práv součástí konceptu *dobrého vládnutí*.³⁴ Zatímco pro ekonomicky zaměřené organizace tomu tak není, OSN vnímá demokracii a respekt k lidským právům jako zásadní pro *dobré vládnutí*. Často se v tomto ohledu zmiňuje příklad Rwandy, která je od tragických událostí roku 1994 na jednu stranu vedena přinejmenším autoritářským prezidentem, ale na druhou stranu se slibně ekonomicky rozvíjí a její veřejná správa funguje velice efektivně a odpovědně.³⁵ Další problémy v prosazování *dobrého vládnutí* rozvojovými institucemi vidí někteří například v tom, že přestože se jedná o nepolitické, technokratické řešení, používá se jako lék na základně politické problémy (jinak řečeno: ani efektivní, transparentní a zodpovědná veřejná správa nezaručí, že rozhodnutí přijaté demokraticky zvolenou politickou reprezentací nebude špatné), a v souvislosti s tím také v tom, že zavádění *dobrého vládnutí* má pouze nepřímý a hlavně dlouhodobý vliv na rozvoj, přitom zaměření se na *dobré vládnutí* odčerpává prostředky, které by bylo možné použít na rozvojové projekty s přímým a hmatatelným dopadem.³⁶

2.2 Pojetí dobrého vládnutí na půdě OSN

Důraz na *dobré vládnutí* či řešení otázek s ním spojených se promítá do činnosti celé řady orgánů a organizací systému OSN. Jednou z oblastí, pro niž je prosazování *dobrého vládnutí* důležité, je jako u výše zmíněných organizací poskytování rozvojové pomoci, kterým se zabývá například Rozvojový program Organizace spojených národů (*United Nations Development Program*, dále také UNDP)ⁱ. Právě UNDP vydal v roce 1997 důležitý dokument *Governance and Sustainable Human Development*, jehož

ⁱVíce informací zde: <http://www.undp.org>.

definice vládnutí uvedená na začátku této kapitoly se stala v OSN obecně přijímanou a který také stanovil pět principů dobrého vládnutí:³⁷

1. legitimita a hlas (*legitimacy and voice*) – všichni občané by se měli podílet na rozhodování přímo, či skrze legitimní instituce, rozhodování a tvorba politik by měly být orientovány k dosažení konsenzu,
2. směřování (*direction*) – politici lídři a veřejnost sdílí představy o *dobrém vládnutí* a lidském rozvoji a vědí, co je pro tento rozvoj nutné,
3. výkon (*performance*) – veřejné instituce by měly sloužit všem a vykonávat svou práci za co nejlepšího využití jim přidělených prostředků,
4. odpovědnost (*accountability*) – lidé v rozhodovacích pozicích jsou zodpovědní veřejnosti a relevantním institucím, poskytují dostatek informací nutných k tomu, aby jim bylo možné porozumět a kontrolovat je,
5. férovost (*fairness*) – všichni občané mají možnost si uchovat a zlepšit svůj blahobyt, právo je férové a je, zejména s ohledem na lidská práva, vymáháno nestranně.

Tyto principy se dodnes odrážejí v dílčích směrech práce UNDP v oblasti demokratického vládnutí a budování míru.³⁸

Problematiku *dobrého vládnutí* jako celku řeší OSN i v oblasti lidských práv. Významná je v tomto ohledu rezoluce Komise OSN pro lidská práva³⁹ (*United Nations Committee on Human Rights*) č. 2000/64 *Role dobrého vládnutí v prosazování lidských práv*, která uznává, že: „transparentní, zodpovědná vláda, na níž jsou účastni všichni občané a která reflektuje jejich potřeby a aspirace, je základem pro dobré vládnutí a nutnou podmínkou pro prosazování lidských práv,“ zároveň však uvádí, že snahy o zlepšování vládnutí by se neměly týkat jen rozvíjejících se zemí s tím, že: „posilování dobrého vládnutí na národní úrovni je [úkolem] pro všechny vlády neodvisle od toho, jak jsou jejich země rozvinuté.“⁴⁰ Rezoluce také poukazuje na to, že *dobré vládnutí* podporuje udržitelný rozvoj.⁴¹ Na vzájemné souvislosti mezi *dobrym vládnutím*, udržitelným rozvojem a lidskými právy pak upozorňuje celá řada dalších dokumentů OSN.

Konkrétním tématům souvisejícím s *dobrym vládnutím* se věnují také Valné shromáždění a Hospodářská a sociální rada (*Economic and Social Council*, dále také ECOSOC).ⁱ Valné shromáždění se například zabývá vládou práva a dodržováním lidských práv, věnuje se však také problému kontroly veřejné správy, konkrétně nejvyšších auditních institucí. Veřejnou správou se v celé obecnosti zabývá ECOSOC, v jehož rámci pracuje Komise expertů pro veřejnou správu (*Committee of Experts on Public Administration*, dále také CEPA), bojem proti korupci se pak zabývá Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (*United Nations Office on Drugs and Crime*, známý jako UNODC)ⁱⁱ, který je řízen dvěma komisemi ECOSOC.ⁱⁱⁱ V oblasti boje proti korupci existuje také Úmluva OSN proti korupci (*United Nations Convention against Corruption*) z roku 2005, která je jediným závazným mezinárodněprávním institutem upravujícím boj proti korupci a která má již 140 signatářů.^{iv} Vláda práva je pak jedním ze zásadních témat činnosti OSN, jemuž je vyčleněn odbor v kanceláři generálního tajemníka.⁴²

2.3 Dobré vládnutí v kontextu SDGs

Přestože se žádný z osmi Rozvojových cílů tisíciletí explicitně netýkal témat spojených s *dobrym vládnutím*, rezoluce Valného shromáždění, která tyto cíle stanovila, tzv. Deklarace tisíciletí (*Millennium Declaration*), však konstatuje, že: „úspěšné naplnění [Rozvojových cílů tisíciletí] závisí mimo jiné na *dobrém vládnutí* v každé jednotlivé zemi.“⁴³ V podobném duchu se o *dobrém vládnutí* hovoří i v Závěrečném dokumentu Světového summitu, který se uskutečnil v roce 2005 s cílem zhodnotit

ⁱ Podrobnější popis činnosti ECOSOC a Valného shromáždění naleznete v kapitolách 2 a 3.

ⁱⁱ Více informací zde: <https://www.unodc.org/>.

ⁱⁱⁱ Další informace v části 2.1.

^{iv} Více informací v části 2.3.

dosavadní plnění Rozvojových cílů tisíciletí.⁴⁴ Hodnocení naplňování těchto cílů potom ukázalo, že jejich splnění bylo podpořeno *dobrým vládnutím* na místě, ale také že špatné vládnutí podryvalo plnění rozvojových cílů.⁴⁵ Mimo jiné v důsledku čehož se začalo hovořit o tom, zda rozvojová agenda OSN má obsahovat přímo cíle dotýkající se *dobrého vládnutí*.⁴⁶

Akční agenda z Addis Abeby, závěrečný dokument Čtvrté konference OSN o financování pro rozvoj, která proběhla v červenci 2015 a těsně tak předcházela vyhlášení Cílů udržitelného rozvoje, opět zdůrazňuje nutnost *dobrého vládnutí* pro rozvoj s tím, že: „*Dobré vládnutí, vláda práva [a další] budou nedílnou součástí našich snah.*“⁴⁷ Zlepšování vládnutí je také zásadní součástí první akční oblasti, nazvané Domácí veřejné zdroje.⁴⁸

Podobně se hovoří i v *Agendě 2030*, formálně rezoluci Valného shromáždění 70/1 přijaté v září 2015, která stanovuje Cíle udržitelného rozvoje: „*Tato nová agenda [Agenda 2030, která navazuje na Rozvojové cíle tisíciletí z roku 2000] uznává nutnost budovat mírumilovné, spravedlivé a inkluzivní společnosti dávající všem stejný přístup ke spravedlnosti, založené na respektu k lidským právům (včetně práva na rozvoj), na efektivní vládě práva a dobrém vládnutí na všech úrovních a na transparentních, efektivních a zodpovědných institucích.*“⁴⁹ Tento závazek je pak konkrétně vtělen do 16. cíle udržitelného rozvoje (dále SDG 16) s plným názvem *Podporovat mírumilovné a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, dát všem přístup ke spravedlnosti, vybudovat odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních*, zkráceně pak *Mír, spravedlnost a silné instituce*.⁵⁰

SDG 16 Mír, spravedlnost a silné instituce – dílčí cíle⁵¹

16.1 Výrazně snížit všechny formy násilí a související míru úmrtnosti všude na světě

16.2 Skoncovat se zneužíváním, vykořisťováním a obchodem s lidmi a všemi formami násilí na dětech a jejich mučením

16.3 Podporovat svrchovanost práva na národní i mezinárodní úrovni a zajistit rovný přístup ke spravedlnosti pro všechny

16.4 Do roku 2030 výrazně snížit objem nezákonných pohybů finančních prostředků a zbraní, usilovat o navrácení odcizeného majetku a bojovat proti všem formám organizovaného zločinu

16.5 Podstatně omezit korupci a úplatkářství ve všech formách

16.6 Vytvořit efektivní, odpovědné a transparentní instituce na všech úrovních

16.7 Zajistit odpovědné, inkluzivní, participační a zastupitelské rozhodování na všech úrovních

16.8 Rozšířit a posílit zapojení rozvojových zemí do rozhodování v mezinárodních institucích

16.9 Do roku 2030 poskytnout všem právní subjektivitu, včetně registrace při narození

16.10 Zajistit veřejnosti přístup k informacím a ochranu základních svobod v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními dohodami

16.A Posílit příslušné instituce státu, mimo jiné prostřednictvím mezinárodní spolupráce, pro budování kapacit na všech úrovních pro boj proti násilí, terorismu a trestné činnosti, zejména v rozvojových státech

16.B Podporovat a prosazovat nediskriminační zákony a politiku udržitelného rozvoje

Na důležitost naplnění SDG 16 poukazuje i hodnocení plnění Cílů udržitelného rozvoje z roku 2016, kde se tvrdí: „*Mír, spravedlnost a efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce jsou v jádru udržitelného rozvoje.*“

3 Vláda práva a boj proti korupci

3.1 Vláda práva jako téma OSN

Zpráva generálního tajemníka OSN *Vláda práva a přechodová spravedlnost v konfliktních a postkonfliktních společnostech* připravená pro Radu bezpečnosti definuje vládu práva jako: „princip vládnutí, kdy všechny osoby, instituce a entity, veřejné i soukromé, včetně státu samotného jsou odpovědné podle zákonů, které jsou veřejně vyhlášené, vymáhané na všech stejně a podle nichž se rozhoduje nezávisle. [Vláda práva] také vyžaduje opatření k tomu, aby byla zajištěna svrchovanost práva, rovnost před zákonem, odpovědnost podle práva, férovost při aplikování práva, dělba moci, účast na rozhodování, právní jistota, vyvarování se libovůle a procedurální a právní transparentnost.“⁵² Pro srovnání zpráva Světové banky *World Development Report 2017: Governance and the Law* chápe vládu práva jako: „neosobní a systematické aplikování známých pravidel v případě vládních aktérů, tak občanů.“⁵³ Evropská unie považuje vládu práva za jednu ze svých základních hodnot a za ústavně zaručenou ve všech svých členských státech. Mezi principy, které z vlády práva vyplývají, řadí zejména: princip legality, právní jistotu, vyvarování se libovůle v rozhodnutích výkoné moci, právo na nestranný a efektivní přezkum soudního rozhodnutí, respekt k základním právům a rovnost před zákonem.⁵⁴

Zajištění vlády práva má pro činnost OSN zásadní význam, jedním z úkolů OSN je zajistit a udržovat vládu práva na mezinárodní úrovni. Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948 rovněž považuje vládu práva za základní předpoklad pro dodržování lidských práv, velká část principů vyjmenovaných výše v definici vlády práva podle OSN patří mezi lidská práva touto deklarací vymezená.⁵⁵ Vládě práva se již od roku svého 61. zasedání, 2006-2007, věnuje každoročně Valné shromáždění prostřednictvím svého Šestého výboru – Právního výboru v rámci bodu agendy *Vláda práva na národních a mezinárodních úrovních* a schvaluje na návrh Právního výboru stejnojmennou rezoluci⁵⁶. V roce 2012 bylo na téma vlády práva na půdě OSN uspořádáno setkání na vysoké úrovni, jehož deklaraci přijalo Valné shromáždění jako svou rezoluci 67/1, v této deklaraci se mimo jiné zdůrazňuje zásadní význam vlády práva pro udržitelný rozvoj.⁵⁷

ECOSOC se vládě práva nevěnuje přímo, nicméně témat spojených s vládou práva se dotýká právě při řešení agendy udržitelného rozvoje a také skrze práci svých funkčních komisí,⁵⁸ které se věnují kriminalitě, organizovanému zločinu a obchodu s drogami, Komise OSN pro narkotika (*United Nations Commission on Narcotic Drugs*, dále CND)ⁱ a Komise OSN pro prevenci kriminality a trestní spravedlnost (*United Nations Commission on Crime Prevention and Criminal Justice*, dále CCPCJ)ⁱⁱ.

3.2 Dílčí cíle SDG 16 a indikátory spojené s vládou práva

Autoři *World Governance Indicators* uvádějí, že: „[Měření míry vlády práva] zachycuje vnímání toho, do jaké míry mají různí aktéři důvěru ve společenské normy a do jaké míry se těmito pravidly sami řídí, především jde o vymáhání dodržování smluv, vlastnická práva, [činnost] policie a soudů, také výskyt zločinu a násilí.“⁵⁹ Tomu částečně odpovídají i dílčí cíle SDG 16 a jejich indikátory související s vládou práva, zároveň ale zasahují i do oblasti indikátorů WGI nazvané Politická stabilita a absence násilí⁶⁰.

ⁱ Více informací zde: <http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/index.html>.

ⁱⁱ Více informací zde: <http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CCPCJ/index.html>.

SDG 16 – dílčí cíle týkající se vlády práva a jejich indikátory⁶¹

Dílčí cíle	Indikátory
16.1 Výrazně snížit všechny formy násilí a související míru úmrtnosti všude na světě	16.1.1 Počet obětí úmyslného zabití na 100000 obyvatel podle pohlaví a věku
	16.1.2 S konflikty spojená úmrtí na 100000 obyvatel podle pohlaví, věku a příčiny
	16.1.3 Procento obyvatel vystavených fyzickému, psychickému a sexuálnímu násilí v minulých 12 měsících
	16.1.4 Procento obyvatel, kteří se cítí bezpečně jdouce sami v místě, kde žijí
16.2 Skoncovat se zneužíváním, vykořisťováním a obchodem s lidmi a všemi formami násilí na dětech a jejich mučením	16.2.1 Procento dětí mezi 1-17 lety, které zažily fyzický trest anebo psychickou agresi od svých opatrovníků v minulém měsíci
	16.2.2 Počet obětí obchodu s lidmi na 100000 obyvatel podle pohlaví, věku a způsobu zneužití
	16.2.3 Procento mladých žen a mužů mezi 18-29 lety, kteří zažili sexuální násilí do 18 let věku
16.3 Podporovat svrchovanost práva na národní i mezinárodní úrovni a zajistit rovný přístup ke spravedlnosti pro všechny	16.3.1 Procento obětí násilí v předchozích 12 měsících, které toto nahlásily příslušným úřadům či oficiálně uznaným mechanismům řešení konfliktů
	16.3.2 Procento neodsouzených zadržovaných osob mezi všemi vězněnými
16.4 Do roku 2030 výrazně snížit objem nezákonných pohybů finančních prostředků a zbraní, usilovat o navrácení odcizeného majetku a bojovat proti všem formám organizovaného zločinu	16.4.1 Celková hodnota všech ven i dovnitř směřujících nelegálních finančních toků (v současných amerických dolarech)
	16.4.2 Procento zabavených malých či lehkých zbraní, které jsou zaznamenány a dohledány v souladu s mezinárodními standardy a právními instrumenty
16.8 Rozšířit a posílit zapojení rozvojových zemí do rozhodování v mezinárodních institucích	16.8.1 Procento členů a hlasovacích práv rozvíjejících se zemí v mezinárodních organizacích

16.10 Zajistit veřejnosti přístup k informacím a ochranu základních svobod, v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními dohodami	16.10.1 Počet ověřených případů zabití, únosu, nuceného zmizení, bezdůvodného zadržení a mučení novinářů, dalších zaměstnanců médií, odborářů a lidskoprávních aktivistů v předchozích 12 měsících
--	---

16.A Posílit příslušné instituce státu, mimo jiné prostřednictvím mezinárodní spolupráce, pro budování kapacit na všech úrovních pro boj proti násilí, terorismu a trestné činnosti, zejména v rozvojových státech	16.A.1 Existence nezávislých národních lidskoprávních institucí v souladu s Pařížskými principy
---	--

16.B Podporovat a prosazovat nediskriminační zákony a politiku udržitelného rozvoje	16.B.1 Procento obyvatel, kteří oznámili, že cítili, že zažili diskriminaci vůči sobě či obtěžování v předchozích 12 měsících na základě diskriminace zakázané mezinárodním právem v oblasti lidských práv
--	---

Dílčí cíle SDG 16 související s vládou práva se zaměřují zejména na míru kriminality a násilí a dodržování lidských práv, WGI sice také dávají důraz na údaje o kriminalitě a násilí, místo lidských práv jsou ale v WGI významně zastoupené indikátory kvality, nezávislosti a rychlosti soudních systémů a vymáhání práva obecně.⁶²

3.3 Boj proti korupci jako téma OSN

Korupcí se podle OSN rozumí: „zneužití pozice ve veřejném či soukromém sektoru pro získání přímého či nepřímého osobního zisku.“ Rozlišuje korupci také podle rozsahu, zatímco k drobné korupci dochází zejména v běžném administrativním styku, korupce velkého rozsahu zasahuje na nejvyšší úrovni úřední a politické moci, zahrnuje zásadní zneužití pravomocí například při tvorbě či aplikaci různých politik.⁶³

O negativních následcích korupce hovořil Generální tajemník OSN Pan Ki-Mun při příležitosti Mezinárodního protikorupčního dne, 6. prosince 2009: „Když jsou veřejné peníze ukradeny pro osobní zisk, znamená to méně prostředků ke stavbě škol, nemocnic, cest a úpraven vody. Když je zahraniční pomoc odkloněna na soukromé účty, zastavují se zásadní infrastrukturní projekty. [...] Rozvoj ale není jedinou obětí [korupce]. Korupce mění výsledky voleb. Podkopává vládu práva. Může ohrozit bezpečnost. [...] může také mít zásadní dopad na mezinárodní finanční systém.“⁶⁴ Korupce je zásadní překážkou pro ekonomický a společenský rozvoj, když veřejné peníze či prostředky rozvojové pomoci skončí v soukromých kapsách, rozvoj to zpomalí – proto všechny zásadní dokumenty OSN o udržitelném rozvoji obsahují závazky k boji proti korupci či jeho posílení a zefektivnění a boj proti korupci je jedním ze zásadních témat činnosti OSN.⁶⁵

Základním dokumentem OSN týkajícím se korupce je Úmluva OSN proti korupci (*United Nations Convention against Corruption*) přijatá jako rezoluce Valného shromáždění 58/4⁶⁶ a účinná od roku 2005. Jedná se o jediný závazný mezinárodněprávní dokument, který svým smluvním stranám předepisuje přijmout zásadní opatření proti korupci, ale také mezi sebou spolupracovat při vyšetřování případů korupce.⁶⁷ Signatářské státy mají implementovat dvě sady opatření, preventivní a kriminalizační. Preventivní opatření zahrnují zejména zavedení transparentního účetnictví veřejných institucí, umožnění efektivního přístupu k informacím, profesionalizaci státní správy nebo vytvoření legislativy řešící střet zájmů.⁶⁸ Mezi kriminalizační opatření patří kriminalizace všech druhů podplácení

(včetně podplácení úředníků v cizích zemích), ale také zpronevěry veřejných prostředků, maření spravedlnosti a zatajení, přeměnu či převedení výtěžků z trestné činnosti.⁶⁹ Úmluva OSN proti korupci má zatím pouze 140 signatářů⁷⁰, z toho důvodu například Akční agenda z Addis Abeby⁷¹, ale také jí předcházející Deklarace z Dauhá o financování⁷² pro rozvoj obsahují apel na státy, které zatím tuto úmluvu nepodepsaly či neratifikovaly, aby tak učinily.

V systému OSN se bojem proti korupci primárně zabývají UNDP a UNODC. UNDP pomáhá státům se zaváděním Úmluvou OSN proti korupci předepsaných opatření, pomáhá státům vyvíjet prostředky boje proti korupci v různých specifických sektorech a také podporuje neformální dozorovou funkci médií a občanské společnosti v této oblasti.⁷³ Činnost UNODC v oblasti boje proti korupci je spojena s Úmluvou OSN proti korupci, UNODC jednak poskytuje sekretariátní služby orgánům ustaveným touto úmluvou, také dohlíží na proces kontroly implementace závazků vycházejících z úmluvy, rovněž poskytuje různé formy asistence státům při implementaci těchto závazků.⁷⁴

3.4 Dílčí cíle SDG 16 a indikátory spojené s bojem proti korupci

Boje proti korupci se přímo týká pouze jeden dílčí cíl SDG 16:

SDG 16 – dílčí cíle týkající se boje proti korupci a jejich indikátory⁷⁵

Dílčí cíle	Indikátory
16.5 Podstatně omezit korupci a úplatkářství ve všech formách	16.5.1 Procento osob, které měly alespoň jeden kontakt s představitelem veřejné moci a které daly úplatek představiteli veřejné moci, nebo byly o úplatek představiteli veřejné moci požádány v předchozích 12 měsících
	16.5.2 Procento firem, které měly alespoň jeden kontakt s představitelem veřejné moci a které daly úplatek představiteli veřejné moci, nebo byly o úplatek představiteli veřejné moci požádány v předchozích 12 měsících

Nepřímo však s bojem proti korupci souvisí i dílčí cíle mířící na zlepšení kvality veřejné správy a prohloubení svobody informací. Ve srovnání s WGI používá OSN málo indikátorů ohledně korupce, mimo indikátorů míry korupce mezi veřejnou správou a občany či firmami obsahuje i indikátory důvěry veřejnosti v politiky, odklonění veřejných prostředků pro soukromé účely, podezřelých plateb týkajících se veřejných peněz nebo také míru ovládnutí státu soukromými zájmy (*state capture*).⁷⁶

4 Efektivní, odpovědné a transparentní veřejné instituce

4.1 Efektivní a odpovědné instituce jako téma OSN

Zásadní roli veřejné správy či veřejných institucí při plnění rozvojových cílů uznává OSN již od 90. let a veřejnou správou se zabývá zejména ECOSOC a také Valné shromáždění. Zatímco Valné shromáždění se věnuje zejména vlivu veřejných institucí na rozvoj a také roli nejvyšších auditních institucí ve zvyšování efektivity, odpovědnosti a transparentnosti veřejných institucí, ECOSOC se veřejným

institucím věnuje hlouběji, od roku 2001 v jeho rámci pracuje každoročně zasedající Komise expertů pro veřejnou správu, která vznikla institucionalizováním skupiny expertů na veřejnou správu při ECOSOC proto, aby mimo jiné našla způsoby, jak by mohla veřejná správa přispět k naplnění Rozvojových cílů tisíciletí. CEPA se nyní věnuje zejména roli veřejných institucí, jelikož: „[...] *efektivní veřejná správa je základní podmínkou pro úspěšnou implementaci a dosažení Cílů udržitelného rozvoje,*“ jak konstatuje rezoluce ECOSOC 2016/26. Projektům na zvyšování kvality veřejných institucí a sdílení zkušeností v této oblasti se věnuje celá řada organizací v systému OSN, například UNDP, ale také specializovaná Síť veřejné správy OSN (*United Nations Public Administration Network*, také UNPAN)⁷⁷.

Podle dokumentů OSN by veřejná správa měla být decentralizovaná, nezávislá, profesionalizovaná a inovativní, měla by efektivně využívat informační technologie, měla by pružně reagovat na potřeby občanů, přijímat dobře informovaná rozhodnutí a snažit se umožnit a usnadnit všem občanům přístup k veřejným službám, jako jsou zdravotnictví nebo školství.⁷⁸ Jejím základním cílem by měla být služba občanům. Veřejná správa by také měla být inkluzivní a zaměstnávat dostatek příslušníků různých skupin občanů, zejména žen.⁷⁹ Měly by existovat instituce, které budou provádět kontrolu činnosti veřejných institucí nejen s ohledem na jejich finanční management a účetnictví, ale také s ohledem na to, zda vykonávají jim předepsané úkoly a rovněž jak dobře tak činí.⁸⁰ Zásadní kontrolní úlohu vůči veřejným institucím by měla hrát svobodná média a občanská společnost, s tím souvisí otevřenost a transparentnost veřejné správy a volná dostupnost kontrolních zpráv, ale také různých vládních dat.⁸¹ Veřejná správa, zejména na celostátní úrovni, by měla hrát zásadní roli při dosahování Cílů udržitelného rozvoje, měla by pomoci s přípravou souvisejících politik a také by měla vyvinout dostatek úsilí k tomu, aby se ve společnosti zvýšila informovanost o Cílech udržitelného rozvoje a aby tyto cíle vzala společnost za vlastní.⁸²

4.2 Dílčí cíle SDG 16 a indikátory spojené s efektivními a odpovědnými institucemi

Výše popsanou představu OSN o správné podobě veřejné správy částečně reflektují i dílčí cíle SDG 16 související s efektivními a odpovědnými institucemi:

SDG 16 – dílčí cíle týkající se efektivních veřejných institucí a jejich indikátory⁸³

Dílčí cíle	Indikátory
16.6 Vytvořit efektivní, odpovědné a transparentní instituce na všech úrovních	16.6.1 Vládní výdaje jako procento původně schváleného rozpočtu, podle oblastí (či rozdělení v rozpočtu)
	16.6.2 Procento obyvatel spokojených se svým posledním využitím veřejných služeb
16.7 Zajistit odpovědné, inkluzivní, participační a zastupitelské rozhodování na všech úrovních	16.7.1 Procento pozic (podle pohlaví, věku, osob s postižením a populačních skupin) ve veřejných institucích (národních a lokálních zastupitelských orgánech, veřejné službě a justici) v porovnání se zastoupením v populaci
	16.7.2 Procento obyvatel, kteří věří, že rozhodovací procesy jsou inkluzivní a reagují na jejich potřeby, podle pohlaví, věku, postižení a populační skupiny

Představa vhodné podoby veřejné správy podle OSN je však mnohem plastičtější, než by se mohlo zdát z dílčích cílů SDG 16, ale také ze souvisejících indikátorů WGI v oblasti efektivity veřejné správy (*Government Effectiveness*)⁸⁴. Přestože například kontrola veřejné správy skrze nejvyšší auditní instituce má zásadní roli při implementaci agendy udržitelného rozvoje, jak konstatuje například rezoluce Valného shromáždění 69/228.⁸⁵

4.3 Svobodný přístup k informacím jako téma OSN

Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*, také UNESCO) definuje svobodu informací jako: „právo na přístup k informacím držným veřejnými institucemi.“ Svoboda informací je v systému OSN chápána jako důsledek svobody projevu, která je zakotvena v základních dokumentech OSN o lidských právech, a má se za to, že odráží fakt, že: „informace veřejných institucí jsou v zásadě veřejné a mohou být odepřeny pouze z legitimních důvodů, jako jsou soukromí či bezpečnost.“⁸⁶ Mimo toho, že svoboda informací dává veřejnosti možnost efektivně kontrolovat veřejné instituce, jak zdůrazňuje i CEPA⁸⁷, a tyto tak činí odpovědnými⁸⁸, je důležitá i toho důvodu, že zásadně přispívá k vytvoření inkluzivní znalostní společnosti⁸⁹.

Svobodou informací či svobodným přístupem k informacím se v systému OSN zabývají především UNESCO a lidskoprávní orgány, jako HRC či Vysoký komisař OSN pro lidská práva (*UN High Commissioner for Human Rights*)ⁱ. Zlepšování přístupu k informacím se v rámci svých rozvojových projektů věnuje také například UNDP.⁹⁰

4.4 Dílčí cíle SDG 16 a indikátory spojené se svobodným přístupem k informacím

Svobodného přístupu k informacím se přímo týká pouze jeden dílčí cíl SDG 16:

SDG 16 – dílčí cíle týkající se svobody informací a jejich indikátory⁹¹

Dílčí cíle	Indikátory
16.10 Zajistit veřejnosti přístup k informacím a ochranu základních svobod v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními dohodami	16.10.2 Počet zemí, které přijaly a implementovaly ústavní, zákonné anebo politické záruky veřejného přístupu k informacím

Míra svobody informací je také jedním z indikátorů WGI ve skupině Hlas a odpovědnost.⁹²

5 Závěr

Třebaže neexistuje jednoznačná shoda o tom, jak moc je *dobré vládnutí* důležité pro udržitelný hospodářský a společenský rozvoj⁹³, představují snahy o zlepšování vládnutí jeden z pilířů rozvojové agendy OSN již od Rozvojových cílů tisíciletí⁹⁴, ale zejména nyní při plnění Cílů udržitelného rozvoje⁹⁵. Sice mohou zaznívat pochybnosti, zda je *dobré vládnutí* opravdu základním předpokladem rozvoje, přesto však je také hodnotou samo o sobě a státy OSN se mnoho aspektů *dobrého vládnutí* zavázaly implementovat nejen v rozvojových, ale zejména v lidskoprávních

ⁱ Více informací naleznete zde: <http://www.ohchr.org/>.

dokumentech.ⁱ Také cíle, které mezinárodní společenství vytyčilo v rámci SDG 16 *Mír, spravedlnost a silné instituce*, vychází z dlouhodobého zájmu OSN o vládu práva, boj proti korupci a transparentní, efektivní a odpovědné instituce.ⁱⁱ

Dílčí cíle SDG 16 tak nejsou zásadně revoluční, to ale neznamená, že nejsou ambiciózní – obzvláště vezmeme-li v úvahu, že jejich dosažení bude výzvou pro celý svět, nejen pro rozvinuté země. Například Česká republika, bezpochyby jedna z nejvyspělejších zemí světa a zatím pátá neúspěšnější země v implementaci SDGs⁹⁶, hodnotí jako alespoň částečně splněné pouze 2 z 12 dílčích cílů SDG 16⁹⁷. Před státy OSN tak stojí velké množství práce při plnění SDG 16 a tím nejlepším, co mohou na úvod udělat, je zhodnotit, jak si nyní stojí a kam je třeba napnout síly.

Otázky k přípravě na jednání

- Jaké pojetí dobrého vládnutí je Vašemu státu nejbližší (je např. důležitý spíše akcent na efektivitu státní správy nebo na demokratické rozhodování)?
- Která témata z okruhu dobrého vládnutí jsou pro Váš stát klíčová?
- Jak je ve Vašem státě zajištěna vláda práva? Jakým způsobem bojuje proti korupci, přistoupil ke všem relevantním mezinárodním úmluvám v této oblasti?
- Jak Váš stát zajišťuje kvalitu svých institucí? Umožňuje svým občanům svobodný přístup k informacím? V jaké míře?
- Jak Váš stát plní dílčí cíle SDG 16?

Doporučené zdroje

Rezoluce Valného shromáždění Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (A/RES/70/1) (<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf>)

Materiál Komise OSN pro veřejnou zprávu o základních pojmech a konceptech souvisejících s dobrým vládnutím (<http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpano22332.pdf>)

Zpráva Světové banky **World Development Report 2017: Governance and the Law**. (<http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2017>)

Ukazatele Světové banky **World Governance Indicators** (<http://info.worldbank.org/governance/wgi/#home>)

ⁱ Viz například podkapitulu 2.1 Vláda práva jako téma OSN.

ⁱⁱ Viz dokumenty citované v kapitolách 2 a 3.

Zdroje

- ¹ GISSELQUIST, Rachel. What Does “Good Governance” Mean? *WIDER Angle* [online]. United Nations University, (January 2012) [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://unu.edu/publications/articles/what-does-good-governance-mean.html>
- ² Ibidem.
- ³ BOOTH, David. Five myths about governance and development. *Overseas Development Institute* [online]. 2015 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.odi.org/comment/9274-five-myths-about-governance-development>
- ⁴ Ibidem.
- ⁵ Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015: Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (A/RES/70/1). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf>
- ⁶ Resolution adopted by the General Assembly: United Nations Millennium Declaration (A/RES/55/2). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/559/51/PDF/N0055951.pdf>
- ⁷ SDG 16: Targets & Indicators. *United Nations: Sustainable Development* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>
- ⁸ Governance and development: Thematic Think Piece. *United Nations: UN System Task Team on the Post-2015 UN Development Agenda* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/Think%20Pieces/7_governance.pdf
- ⁹ World Development Report 2017: Governance and the Law. *World Bank* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2017>
- ¹⁰ Committee of Experts on Public Administration, Fifth session 27-31 March 2006: Definition of basic concepts and terminologies in governance and public administration (Note by Secretariat). *United Nations Public Administration Network* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpano22332.pdf>
- ¹¹ SUNDARAM, Jomo Kwame a Anis CHOWDHURY. *Introduction: Governance and Development* In: SUNDARAM, Jomo Kwame a Anis CHOWDHURY, ed. *Is Good Governance Good for Development?* [online]. London: Bloomsbury Academic, 2012 [cit. 2017-08-17]. ISBN 978-178-0932-507. Dostupné z: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economic-and-social-development/is-good-governance-good-for-development_294aa19e-en
- ¹² Ibidem.
- ¹³ SUNDARAM, Jomo Kwame. Does good governance always boost development? *World Economic Forum* [online]. 2015 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2015/06/does-good-governance-always-boost-development/>
- ¹⁴ Participatory development and good governance. *Global Development Research Center* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: https://www.gdrc.org/u-gov/doc-jica_gg.html
- ¹⁵ *Governance and development* [online]. Washington DC: World Bank, 1992 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://documents.worldbank.org/curated/en/604951468739447676/Governance-and-development>
- ¹⁶ Ibidem.
- ¹⁷ INDRAWATI, Sri Mulyani. The way out of poverty and corruption is paved with good governance. *World Bank: Blogs* [online]. 2016 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z:

<https://blogs.worldbank.org/voices/way-out-poverty-and-corruption-paved-good-governance>

¹⁸ World Governance Indicators. *World Bank* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#home>

¹⁹ Documentation: Voice and Accountability. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>

²⁰ Documentation: Political Stability and Absence of Violence. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>

²¹ Documentation: Government Effectiveness. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>

²² Documentation: Regulatory Quality. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>

²³ Documentation: Rule of Law. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>

²⁴ Documentation: Control of Corruption. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>

²⁵ World Development Report 2017: Governance and the Law. *World Bank* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2017>

²⁶ Ibidem.

²⁷ *Participatory Development and Good Governance* [online]. Paris: OECD, 1995 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/dac/accountable-effective-institutions/31857685.pdf>

²⁸ Busan High Level Forum on Aid Effectiveness: Proceedings. *OECD* [online]. 2011 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/dac/effectiveness/HLF4%20proceedings%20entire%20doc%20for%20web.pdf>

²⁹ Nairobi Outcome Document. *Global Partnership for Effective Development Co-operation* [online]. 2016 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://effectivecooperation.org/wp-content/uploads/2016/12/OutcomeDocumentEnglish.pdf>

³⁰ Development: Accountable and effective institutions. *OECD* [online] [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/development/accountable-effective-institutions/>

³¹ Directorate for Public Governance. *OECD* [online] [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/gov/>

³² BOOTH, David. Five myths about governance and development. *Overseas Development Institute* [online]. 2015 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.odi.org/comment/9274-five-myths-about-governance-development>

³³ SUNDARAM, Jomo Kwame. Does good governance always boost development? *World Economic Forum* [online]. 2015 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2015/06/does-good-governance-always-boost-development/>

³⁴ GISSELQUIST, Rachel. What Does “Good Governance” Mean? *WIDER Angle* [online]. United Nations University, (January 2012) [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://unu.edu/publications/articles/what-does-good-governance-mean.html>

³⁵ Ibidem.

³⁶ SUNDARAM, Jomo Kwame. Does good governance always boost development? *World Economic Forum* [online]. 2015 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2015/06/does-good-governance-always-boost-development/>

³⁷ GRAHAM, John, Bruce AMOS a Tim PLUMPTRE. Principles for Good Governance in the 21st Century: Policy Brief No.15 – August 2003. *Intstitute on Governance Institute sur la gouvernance* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z:

<http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UNPAN/UNPANo11842.pdf>

³⁸ Democratic Governance and Peacebuilding: Overview. *United Nations Development Programme: Our Focus* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/democratic-governance-and-peacebuilding/overview.html>

³⁹ Komise OSN pro lidská práva byla do roku 2006 podřízena ECOSOC, poté z ní byla vytvořena samostatná Rada pro lidská práva (*Human Rights Council*, často jako HRC).

⁴⁰ Resolution by the Committee on Human Rights 2000/64: The role of good governance in the promotion of human rights. *United Nations: Office of the High Commissioner for Human Rights* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: http://ap.ohchr.org/documents/E/CHR/resolutions/E-CN_4-RES-2000-64.doc

⁴¹ Ibidem.

⁴² Contact Us. *United Nations: United Nations and the Rule of Law* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/ruleoflaw/contact/>

⁴³ Resolution adopted by the General Assembly: United Nations Millennium Declaration (A/RES/55/2). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: [https://documents-dds-](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/No0/559/51/PDF/No055951.pdf)

[ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/No0/559/51/PDF/No055951.pdf](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/No0/559/51/PDF/No055951.pdf)

⁴⁴ Resolution adopted by the General Assembly on 16 September 2005: 2005 World Summit Outcome (A/RES/60/1). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: [https://documents-dds-](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/No5/487/60/PDF/No548760.pdf)

[ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/No5/487/60/PDF/No548760.pdf](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/No5/487/60/PDF/No548760.pdf)

⁴⁵ Ibidem.

⁴⁶ Governance and development: Thematic Think Piece. *United Nations: UN System Task Team on the Post-2015 UN Development Agenda* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z:

http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/Think%20Pieces/7_governance.pdf

⁴⁷ Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development. *United Nations* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z:

http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf

⁴⁸ Ibidem.

⁴⁹ Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015: Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (A/RES/70/1). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: [https://documents-dds-](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf)

[ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf)

⁵⁰ Ibidem.

⁵¹ SDG 16: Targets & Indicators. *United Nations: Sustainable Development* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>

⁵² What is the Rule of Law? *United Nations: United Nations and the Rule of Law* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/ruleoflaw/what-is-the-rule-of-law/>

⁵³ World Development Report 2017: Governance and the Law. *World Bank* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z:

<http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2017>

⁵⁴ *Annexes to the Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: A new EU Framework to strengthen the Rule of Law* [online]. European Commission, 2014, 1-5 [cit. 2017-10-08]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com_2014_158_annexes_en.pdf

⁵⁵ What is the Rule of Law? *United Nations: United Nations and the Rule of Law* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/ruleoflaw/what-is-the-rule-of-law/>

- ⁵⁶ Resources: Key Documents. *United Nations: United Nations and the Rule of Law* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/ruleoflaw/key-documents/>
- ⁵⁷ Resolution adopted by the General Assembly on 24 September 2012: Declaration of the high-level meeting of the General Assembly on the rule of law at the national and international levels (A/RES/67/1). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N12/478/66/PDF/N1247866.pdf>
- ⁵⁸ The Rule of Law in the UN's Intergovernmental Work. *United Nations: United Nations and the Rule of Law* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/ruleoflaw/what-is-the-rule-of-law/the-rule-of-law-in-un-work/>
- ⁵⁹ Documentation: Rule of Law. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>
- ⁶⁰ Documentation: Political Stability and Absence of Violence. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>
- ⁶¹ SDG 16: Targets & Indicators. *United Nations: Sustainable Development* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>
- ⁶² Documentation: Rule of Law. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>
- ⁶³ United Nations Manual on Anti-Corruption Policy: Draft. *Global Programme against Corruption: UN-Anti-Corruption Policy* [online]. 2001 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/pdf/crime/gpacpublications/manual.pdf>
- ⁶⁴ Statements and Messages: Secretary-General, in Message for International Anti-Corruption Day, Cites Convention as Strongest Way to Fight Graft, Build Integrity. *United Nations: Secretary General* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2009/sgsm12660.doc.htm>
- ⁶⁵ Responsive and Accountable Institutions: Anti-Corruption. *United Nations Development Programme: Democratic Governance and Peacebuilding* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/democratic-governance-and-peacebuilding/responsive-and-accountable-institutions/anti-corruption.html>
- ⁶⁶ Resolution adopted by the General Assembly: United Nations Convention against Corruption (A/RES/58/4). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.un-documents.net/a58r4.htm>
- ⁶⁷ Ibidem.
- ⁶⁸ Ibidem.
- ⁶⁹ Ibidem.
- ⁷⁰ United Nations Convention against Corruption. *United Nations Treaty Collection* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&clang=_en
- ⁷¹ Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development. *United Nations* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf
- ⁷² Doha Declaration on Financing for Development: outcome document of the Follow-up International Conference on Financing for Development to Review the Implementation of the Monterrey Consensus. *United Nations* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: http://www.un.org/esa/ffd/doha/documents/Doha_Declaration_FFD.pdf
- ⁷³ Responsive and Accountable Institutions: Anti-Corruption. *United Nations Development Programme: Democratic Governance and Peacebuilding* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/democratic-governance-and-peacebuilding/responsive-and-accountable-institutions/anti-corruption.html>

- ⁷⁴ Corruption and Economic Crime Branch. *United Nations Office on Drugs and Crimes* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/corruption/about.html>
- ⁷⁵ SDG 16: Targets & Indicators. *United Nations: Sustainable Development* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>
- ⁷⁶ Documentation: Control of Corruption. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>
- ⁷⁷ Více informací zde: <http://unpan.org/>.
- ⁷⁸ Committee of Experts on Public Administration: Report on the sixteenth session (24-28 April 2017). *United Nations Public Administration Network: Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN97291.pdf>
- ⁷⁹ Ibidem.
- ⁸⁰ Report of the Secretary-General: Five-year assessment of the progress made in the implementation of General Assembly resolution 50/225 on public administration and development (A/56/127). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/56/127
- ⁸¹ Committee of Experts on Public Administration: Report on the fourteenth session (20-24 April 2015). *United Nations Public Administration Network: Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN94626.pdf>
- ⁸² Committee of Experts on Public Administration: Report on the sixteenth session (24-28 April 2017). *United Nations Public Administration Network: Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN97291.pdf>
- ⁸³ SDG 16: Targets & Indicators. *United Nations: Sustainable Development* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>
- ⁸⁴ Documentation: Government Effectiveness. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>
- ⁸⁵ Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2014: Promoting and fostering the efficiency, accountability, effectiveness and transparency of public administration by strengthening supreme audit institutions (A/RES/69/228). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://undocs.org/A/RES/69/228>
- ⁸⁶ About Freedom of Information. *UNESCO: Communication and Information* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/freedom-of-expression/freedom-of-information/about/>
- ⁸⁷ Committee of Experts on Public Administration: Report on the fourteenth session (20-24 April 2015). *United Nations Public Administration Network: Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN94626.pdf>
- ⁸⁸ Freedom of Information. *United Nations: United Nations and the Rule of Law* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/ruleoflaw/thematic-areas/governance/freedom-of-information/>
- ⁸⁹ About Freedom of Information. *UNESCO: Communication and Information* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/freedom-of-expression/freedom-of-information/about/>
- ⁹⁰ Practice Note: Access to Information. *United Nations Development Programme* [online]. 2003 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: http://www.undp.org/content/dam/aplaws/publication/en/publications/democratic-governance/dg-publications-for-website/access-to-information-practice-note/A2I_PN_English.pdf
- ⁹¹ SDG 16: Targets & Indicators. *United Nations: Sustainable Development* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>

-
- ⁹² Documentation: Voice and Accountability. *World Governance Indicators* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>
- ⁹³ BOOTH, David. Five myths about governance and development. *Overseas Development Institute* [online]. 2015 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://www.odi.org/comment/9274-five-myths-about-governance-development>
- ⁹⁴ Resolution adopted by the General Assembly: United Nations Millennium Declaration (A/RES/55/2). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/No0/559/51/PDF/No055951.pdf>
- ⁹⁵ Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015: Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (A/RES/70/1). *United Nations Documents* [online]. [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf>
- ⁹⁶ Česko se umístilo na pátém místě v celosvětovém žebříčku naplňování globálních cílů. *Asociace společenské odpovědnosti: Aktuality* [online]. 2017 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: <http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/obsah/693/cesko-se-umistilo-na-patem-miste-v-celosvetovem-zebricku-naplnovani-globalnich-cilu/>
- ⁹⁷ JANOŠKOVÁ, Svatava, Bedřich MOLDAN a Tomáš HÁK, ed. *Analýza relevance Cílů udržitelného rozvoje pro Českou republiku: Podklad pro 33. zasedání Rady vlády pro udržitelný rozvoj dne 21. března 2017* [online]. 3. pracovní verze. Praha: Úřad vlády České republiky a Centrum pro otázky životního prostředí UK, 2017 [cit. 2017-08-17]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/jednani_rady/pril--c--2_implementace-A-2030.pdf

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání čtyř klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO, EU a OBSE.

 www.studentsummit.cz	 www.facebook.com/studentsummit
 summit@amo.cz	 www.twitter.com/studentsummit
 www.instagram.com/praguestudentsummit	 www.youtube.com/studentsummitcz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

 +420 224 813 460	 www.facebook.com/AMO.cz
 www.amo.cz	 www.twitter.com/amo_cz
 info@amo.cz	 www.linkedin.com/company/amocz
 Žitná 608/27, 110 00 Praha 1	 www.youtube.com/AMOCz

Jakub Kopřiva

Autor je spolupracovníkem Asociace pro mezinárodní otázky a členem přípravného týmu Pražského studentského summitu.

Background report je materiál pro žáky středních škol účastnících se Pražského studentského summitu. Všichni partneři projektu jsou uvedeni [zde](#).

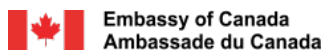
Generální partner
Pražského studentského summitu

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

TOP
partneři

Partneři

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

RESPEKT

Mediální
partneři

Za
podpory